

Munkások és tisztviselők

A gyári állapotok tanulmányozásánál sajnálattal kellett tapasztalnom, hogy a munkások és a tisztviselők közt nincs már az a teljes összhang, amely fennállt akkor, amidőn közösen küzdöttek a kapitalizmus ellen. Sajnálatos esetek fordultak elő. Akadtak gyári munkástanácsok, amelyek hivatásukat félreértve és hatáskörüket túllépve, önkényesen és meggondolatlanul eltávolítottak mérnököket az üzemből. Önkényesen, mert ehhez nincs joguk; meggondolatlanul, mert előfordult, hogy egy eltávolított tisztviselőt rövidesen nemcsak visszahívtak a gyárba, hanem a munkástanács elnökének választották meg.

Tudom, hogy nem népszerű dolog, amit hangoztatok, de a proletariátus általános érdeke szempontjából kötelességem nyíltan megmondani, hogy a munkásság helytelenül cselekszik, ha elmérgesíti a viszonyt a szellemi munkások és a testi munkások közt!

Gondoljunk Oroszország példájára. Oroszországban a proletáruralom azért erősödött meg olyan nehezen, a termelés azért zűllött le a proletárdiktatura első évében annyira, mert a szellemi munkások: a mérnökök, vegyészek, művezetők, vasúti tisztviselők, állami tisztviselők megtagadták a munkát, vagy szabotáltak. A viszonyok annyira elfajultak, hogy a szovjetkormány kénytelen ma is óriási fizetéssel amerikai és más idegen mérnököket és organizátorokat csalogatni Oroszországba. Hogy Magyarországon a proletariátus a termelést elég könnyen, minden na-

gyobb zökkenő nélkül át tudta venni a tőkés kezéből, ennek az a magyarázata, hogy a szellemi munkások egy része őszinte lelkesedéssel, nagy tömege pedig minden ellenkezés nélkül állt a proletárdiktatura szolgálatába, és nyílt ellenállás a termelő tisztviselők körében sehol se fordult elő. Nézetem szerint végzetes hiba volna ezt a jó viszonyt meggondolatlanul lerombolni.

Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a viszony a tisztviselők és a munkások közt olyan lehetne, mint a kapitalizmus idején volt, amidőn a tisztviselő — sokszor kénytelen-kelletlen, gyakran örömmel — a tőkés uralom végrehajtó szerve volt a munkássággal szemben, parancsoló, intézkedő nagy ur. *Ma munkásigazgatás van és ebben a testi munkásoknak kell hogy a vezető szerep jusson!* Ebbe a tisztviselőknek bele kell nyugodni. Viszont a munkásoknak be kell látni azt, hogy értelmetlenség és a proletáruralom ellen való bűn, ha *technikai* dolgokba meggondolatlanul beleszólnak, ha a termelés technikai részében nem engedelmessékednek annak a mérnöknek vagy vegyésznek, aki ehhez legjobban ért és ebbe intézkedni hivatott!

Komoly kérést intézek tehát úgy a munkásokhoz, mint a tisztviselők-höz, hogy igyekezzenek lehetőleg kerülni az összeütközéseket, igyekezzenek váltvetett munkával minél többet termelni és ily módon megalapozni a proletárállam jövő jólétét és gazdagságát. A tisztviselők igyekezzenek kivetni magukból azt a kapitalizmus idején beléjük oltott önzést, hogy ők különb emberek, mint a munkások. Lássák be, hogy egy kereskedősegéd, egy gépirónó vagy lajstromozó munkája még

annyi „szellemi” munkát sem igényel, mint egy ipari szakmunkás munkája, hogy az ő szellemi többségük gondolatát pusztán a burzsoázia oltotta beléjük, hogy éket verjen közéjük és az ipari és mezőgazdasági proletárok tábora közé. Másfelől lássák be az ipari munkások, hogy *mai* munkásságuk hiányossága mellett, aminők a vegyész, a konstruktor és kalkulator, az építész és könyvelő munkáját elvégezni nem képesek, hogy ezeket az embereket semmiesetre sem szabad elidegeníteni a proletáruralomtól.

A *technikusok* nélkül — ezt a szót a legszélesebb értelemben véve — a proletártermelés válságba jutna, amit mindenáron kerülni kell. Ujra kérem tehát munkás- és tisztviselő-elvtársaimat egyaránt: becsüljük meg egymást, mert munkájuk egyformán nélkülözhetetlen a proletárállam boldogulására és éljenek békében egymással, mert e nélkül rendes termelés lehetetlen!

Varga Jenő.

Varga Jenő 5/23